

finch. 4. Sic nos existimus homo ut ministros Christi, & de spemiores mysterium Dei.

6 Obijcies primo: Cyprinus sermone de ablutione pedum, non longe a principio, sic ait: Iste summus sacerdos fuit sacramenti institutor, & auditor, in certis homines spiritum sanctum habere doctorem: Ergo fuit solum Eucharistiam esse immediate a Christo institutam.

7 Respondeo Cyprinum per sacramentum Christi intelligere non solum Eucharistiam, sed etiam alia sacramenta: per Iy vero in certis, intelligere ceremoniam, que non a Christo immediate, sed ab Ecclesia fuerit instituta, ut explicant Bellarminus, Gravina, & alii. Adde, hunc sermone non esse Cyprini, sed Auctoris incerti, subindeque nos eius auctoritate non premi; ipsique hareticos predicta verba debere interpretari, cum illi doceant, non solum Eucharistiam, sed etiam baptismum, a Christo immediate fuisse institutum.

8 Obijcies secundo: Christus communicavit Apolloli totam auctoritatem quam a Patre accepit, ut colligitur ex verbis illis Christi ad Apollolos: Sicut misit me Pater, & ego misit vos: Sed Christus habuit potestatem instituendi sacramenta: Ergo & Apolloli, subindeque credibile est eos tali auctoritate utentes, aliqua sacramenta instituisse. Unde initio Ecclesie Apolloli conferantur sacramenta Baptismi, in nomine Christi, & non cum forma ordinaria; & sacramentum Confirmationis sine Chrismate, per solum manuum impositionem; sicut & sacramentum Ordinis, sine propria materia.

9 Respondeo negando Majorem, sicut enim Christus potest communicare suis Apollolis potestatem instituendi sacramenta, ut dicitur articulo sequenti, eam tamen de facto non communicavit, sed per seipsum immediate sacramenta novae legis instituit, ut illa in majori esset estimatione, & ob alias rationes seu congruentias supra adductas. Ad locum vero Scripturam, qui videtur militare in contrarium, dicendum est, quod Iy sicut non importat omnimodam potestatem, sicut nec in alio loco, ubi Christus alloquitur Patrem dicebat, Rogo Patrem ut unum sint, sicut & per unum sumus, constat enim non posse dari tantam, seu tam perfectam unitatem inter fideles, quanta seu quam perfecta est unitas inter Patrem & Filium. Unde non colligitur ex predicto loco, quod Christus Dominus communicaverit suis Apollolis totam auctoritatem quam acceptat a Patre.

Ad illud vero quod subditur de sacramentis Baptismi, Confirmationis, & Ordinis, dicendum est illa sacramenta initio Ecclesie sub alia forma vel ab Apollolis fuisse collata, ex speciali dispensatione Christi, propter exigentiam illorum temporum, ipso Christo Dominus peculiariter ad id concurrente, non autem conferente potestatem Apollolis, ut sacramenta illa sic instituerent, aut mutarent, ut magis patebit, cum de illis in particulari agemus.

ARTICULUS II.

An potestas ministerialis instituendi sacramenta, & potestas excellentia qua fuit in Christo, homini puro communicari possent?

10 Non procedit difficultas de potestate instituendi sacramenta per propriam auctoritatem, supremam, & independentem, utpote soli Deo propriam, ac proinde non convenientem Christo, ut homini, sed de potestate ex commissione, & de potestate excellentia quam Theologi ponunt in humanitate Christi, & queritur, an duplex illa potestas, puro homini communicari poterit? Pro resolutione

10 Notandum primo, quancumque potestatem instrumentariam gratie predictivam, non sufficere ut aliquis dicatur causa instituens sacramenta ministerialiter, alias quilibet administrans sacramentum, diceretur illud institutur, & nulla esset differentia inter causam instituentem, & utentem, seu applicationem: requiritur ergo potestas eligendi aliquam rem sensibilem, ad cuius applicationem gratia infallibiliter conferatur, & que proinde in certum & infallibile signum gratie instituitur.

11 Notandum secundo, potestatem excellentiam, quam Theologi ponunt in humanitate Christi, preter hanc potestatem instituendi sacramenta, seu dandi alicui rei sensibili vim ad infallibiliter significandam & causandam gratiam, adhuc tria alia importare, Primum, quod ille qui habet talem potestatem suis actibus mereatur colationem gratie per sacramenta, secundum, quod in nomine ipsius sacramenta sanctificentur, seu administrantur, Tertium, quod non sit ita adstrictus sacramentis, ut sine illis non possit producere illorum effectum. His premittis, fit

enim instrumentum conjunctum, quanto fuerit fortius, tanto magis virtutem suam instrumentum separato tribuere, sicut manus baculo.

16 Similia docet Augustinus Tractatu 5. in Joann. ubi inter alia ait: Potius Iesus Christus si vellet, trahere potestatem alicui servo, ut daret baptismum inquam vice sua, & transferret a se baptizandi potestatem, & cum conferret in servo; & rursus vim daret baptismo translato in seruum, quantum vim daret baptismus datus a Domino. Hoc adnotat, ideo, ut in illo spes esset baptizatorum, a quo se baptizatos agnoscerent. Ubi S. Augustinus docet, de facto puros homines solum baptizare per ministerium, de possibili vero potuisse baptizare per potestatem talem ac tantam, quantum Christus ut homo habuit, que est potestas excellentia.

16 Confirmatur: Potestas excellentia in Christo convenit ipsi, in quantum capiti totius Ecclesie: Sed Deus de potentia absoluta potuit purum hominem constituere caput totius Ecclesie, eisque gratiam & opera ad justificationem aliorum hominum ordinare, sicut de facto Adam fuit constitutus caput non solum naturale, sed etiam morale, totius humani generis, quantum ad transmissionem jusse originalis, vel privationis illius in posterum, ut in Tractatu de peccatis, disp. 7. art. 1. ostensum est: Ergo potuit Deus potestatem excellentia qua fuit in Christo ad instituenda sacramenta, puro homini communicare, non tamen cum ea eminentia & perfectione qua fuit in Christo, nam Christus ut homo est instrumentum conjunctum divinitatis, alii vero ministri quibus Deus potestatem excellentia communicaret, essent illius instrumentum separata. Item potestas excellentia in Christo, infinitam dignitatem Ius persone connotabat, ratione cuius erat principium meriti & satisfactionis infiniti valoris, quod puro homini competere nequit, ut in Tractatu de incarnatione, disput. 4. art. 1. ostendimus.

S. II.

Solvuntur objectiones.

17 Obijcies primo: Instituire sacramenta est instituire certa & infallibilia signa gratie conferenda: Sed solus Deus id potest: Ergo & illud. Major constat; Minor vero probat Scotus & Gabriel. Primo quia ille solus potest certa & infallibilia signa gratie conferenda instituire, qui potest gratiam ipsam conferre: Sed solus Deus (inquit) potest gratiam conferre: Ergo & infallibilia signa gratie conferenda instituire. Secundo, cum non possit dari signum certum & infallibile gratie conferenda, nisi determinetur divina voluntas ad gratiam tali signo posito conferendam, si pura creatura tale signum possit instituire, possit etiam determinare voluntatem Dei ad gratiam conferendam, quod tamen implicat.

18 Respondeo negando Minorem, ad cuius primam probationem, distinguo Minorem. Solus Deus potest conferre gratiam, ut causa principalis, propria virtute & auctoritate id prestat, concedo. Ut causa absoluta, nego. Pura enim creatura, ut causa instrumentalis & ministerialis, per virtutem & auctoritatem a Deo acceptam, id potest.

19 Ad secundam probationem, nego sequelam: Cum enim in illo casu Deus presupponeretur determinatus a se ipso ad volendum conferre infallibiliter gratiam, in presentia signi ab ipsa creatura instituendi ipsamque creaturam ad talem institutionem faciendam prederminaret, jam non Deus a creatura, sed creatura a Deo, in institutione illa determinaretur.

Obijcies secundo cum Vasquez: Potestas instituendi propria sacramenta, ei solum convenit, a quo oritur primum sacramenti decretum, sed primum sacramenti decretum a solo Deo potest manare: Ergo illi soli potest convenire potestas instituendi sacramenta. Minor constat, Major vero probatur Vasquez, quia instituire (inquit) idem est quod rem aliquam incipere, & ab initio quasi statuere & decernere.

20 Respondeo, concessa Majori, distinguendo Minorem. Primum sacramenti decretum in genere causse principalis, propria & suprema auctoritate instituitur sacramentum, est a solo Deo, concedo Minorem. Primum sacramenti decretum, in genere causse ministerialis, ex commissione divina instituitur sacramentum, nego Minorem, & Consequentiam. Certè, Argumentum Vasquez valeret, probaret etiam homines non posse dici vere & proprie conditores legum Civilium aut Ecclesiasticarum, quandoquidem aque dici potest, primum illarum decretum emanare a solo Deo, ac primum decretum sacramenti.

21 Obijcies tertio, justificationis impiis est quid majus, quam creatio celi & terræ, ut docet Augustinus Tractatu 7. in Joann. Sed Christus non potuit communicare discipulis vim creandi celum & terram: Ergo neque vim justificandi impium, nec per consequens illis committi potest.

tuit institutio sacramentorum, cum per illa peccatores justificentur.

Respondeo ex D. Thoma 1. 2. quest. 113. art. 9. quod 23 licet ex parte facti sit quid majus justificatio quam creatio, quia hæc terminatur ad esse naturale, illa ad formam supernaturalem: tamen ex parte modi, excedit creatio, & est maximum opus Dei, quia ex nihilo fit aliquid; ex quo sequitur, quod licet possit dari instrumenta physica ad infusionem gratie, & justificationem impij, numerum sacramenta, repugnet tamen juxta doctrinam D. Thome 1. p. q. 45. art. 5. quod detur instrumentum physicum creationis.

Obijcies quarto contra secundam conclusionem: Potestas excellentia convenit Christo, ratione unionis hypostatice: Ergo non potest communicari puro creature.

Respondeo, concessa Antecedente, distinguendo Consequentem. Non potest communicari creatura, cum ea eminentia & perfectione qua fuit in Christo, concedo. Modo imperfectiori, nego. Solutio patet ex supra dictis, licet enim pura creatura non possit esse instrumentum conjunctum divinitatis, nec influere infinitum valorem meritorium & satisfactorium in suas operationes, sicut Christus: quia tamen puro homini potuit communicari tanta gratia, ut mereretur de condigno virtutem & effectum sacramentorum, & institui caput morale ceterorum hominum, potuit ipsi communicari, modo tamen imperfectiori, ea potestas excellentia qua fuit in Christo ad instituenda sacramenta, & justificandos alios homines.

DISPUTATIO VI.

De Ministro Sacramentorum.

Ab sex ultimis articulis questionibus 64.

Considerata causa efficiente principali, qua sacramenta instituit, scilicet Christo, superest ut de causa ministeriali, qua ea confert, & dispensat, disseramus, & plures ac graves, qua circa sacramentorum ministros occurrunt difficultates, articulis sequentibus resolvamus.

ARTICULUS I.

Quinam sint sacramentorum ministri?

12 Scotus in 4. dist. 6. q. 1. affirmat Angelos, etiam de lege ordinaria, posse esse sacramentorum ministros. E contra August. Bernal disp. 17. sect. 1. num. 17. ait quod licet Angeli de potentia extraordinaria possint sacramenta administrare: non tamen ea conficere. Alii vero Theologi communiter docent Angelos posse quidem de potentia absoluta sacramenta conficere & administrare, totos tamen homines esse ordinarios sacramentorum ministros. Verum cum homines in duplici statu considerari possint, nimirum in statu viae, & termini, seu beatitudinis, adhuc est difficultas & controversia inter Theologos, utrum non solum homines viatores, sed etiam beati & comprehensores, sint de potentia Dei ordinaria, sive ex vi institutionis Christi, idonei sacramentorum ministri, ita ut si in corpore assumpto apparerent, vel miraculose resurgerent, absque novo miraculo, sacramenta ministrare possent? In cuius difficultatis resolutione, partem negativam tenent Alensis, Cabrera, Conink, Vasquez, Delago, Becanus, & alii: Affirmativam vero amplectuntur ex Thomistis Soto, Sylvesther, Nunno, Martinus Ledefina, Philippus a sancta Trinitate, Martinez a Prado, & ex extraneis Suarez, Henriquez, Diana, & plures alii.

S. I.

Triplici Conclusionem difficultas proposita resolvitur.

13 Dico primo: De lege ordinaria soli homines, & non a Angeli, sunt sacramentorum ministri. Ita D. Thomas hic art. 7. ubi hanc conclusionem probat in argumento sed contra, ex illo ad Hebræos 5. Omnis Pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in his que sunt ad Deum: Sed Angeli boni vel mali non sunt ex hominibus: Ergo ipsi non constituentur ministri in his que sunt ad Deum, id est sacramenta. Unde Chryllostomus lib. 3. de sacerdotio, cap. 5. His qui terram incolunt, & arque in ea versantur, commissum est, ut ea que in calce sunt dispositione dei datum est ut potestatem habeant, quam Deus optimis neque Angelis neque Archangelis daturum esse voluit; neque enim ad illos dictum est: quancumque ligaveritis super terram, erunt ligata & in calce; & quancumque solaveritis super terram, erunt soluta & in calce.

Ratio a priori hujus conclusionis nulla alia assignari potest, nisi voluntas Dei, & Christi, congruentis tamen non defant. Nam in primis minister minus principalis sacramentorum,

